

Βασικοί σταθμοί μιας 100χρονης πορείας

Νοέμβριος 1918

Το ΣΕΚΕ (Σοσιαλιστικό Εργατικό Κόμμα Ελλάδας) ιδρύθηκε στο 1^ο Σοσιαλιστικό Συνέδριο που συνήλθε στον Πειραιά (17-23 Νοέμβρη) συνενώνοντας διάσπαρτες σοσιαλιστικές ομάδες, αφού είχε ιδρυθεί η ΓΣΕΕ νωρίτερα τον ίδιο μήνα. Το ΣΕΚΕ πήρε εξαρχής επαναστατικές θέσεις. Η εργατική τάξη εμφανίστηκε δημόσια με την αυτοτέλειά της στον πολιτικό και οικονομικό αγώνα.

Απρίλιος 1920

Το ΣΕΚΕ στο 2^ο Συνεδριό του αποφάσισε την προσχώρησή του στην Κομμουνιστική Διεθνή (ΚΔ) μετά την αποδοχή από μέρους του των «21 όρων προσχώρησης».

Μάιος 1923

Κυκλοφόρησε το περιοδικό *Αρχείον Μαρξισμού* η έκδοση του οποίου συνεχίστηκε μέχρι και την 1η Γενάρη 1928 σηματοδοτώντας την τάση του «αρχαιομαρξισμού» (έξω από ΣΕΚΕ και μετέπειτα ΚΚΕ).

Νοέμβριος 1924

Στο 3ο έκτακτο Συνεδριό του ΣΕΚΕ μετονομάστηκε σε ΚΚΕ (ΕΤΚΔ) δηλ. Ελληνικό Τμήμα Κομμουνιστικής Διεθνούς. Εκλέχθηκε γραμματέας της ΚΕ ο Παντελής Πουλιόπουλος, «παλαιός πολεμιστής» της Μικρασιατικής Εκστρατείας.

Γενάρης 1928

Κυκλοφόρησε τον μήνα αυτό το περιοδικό *Σπάρτακος* από ομάδα πρώην στελεχών του ΚΚΕ μεταξύ των οποίων οι Π. Πουλιόπουλος και Σεραφεΐμ Μάξιμος. Αυτό το ρεύμα με ηγετική μορφή τον πρώτο μαζί με κάποιους αρχαιομαρξιστές συγκρότησαν το 1934 την Οργάνωση Κομμουνιστών Διεθνιστών Ελλάδας (ΟΚΔΕ) που συμμετείχε στο ιδρυτικό Συνέδριο της Δ' Διεθνούς το 1938.

Νοέμβριος 1931

Η Εκτελεστική Επιτροπή (ΕΕ) της ΚΔ στις 2 Νοέμβρη δημοσίευσε στο *Νέο Ριζοσπάστη* έκκληση στα μέλη του ΚΚΕ με την οποία τερματίστηκε η «φραξιονιστική πάλη χωρίς αρχές» και διορίστηκε στην ηγεσία του ΚΚΕ από την ΕΕ της ΚΔ τριμελής Γραμματεία στην οποία συμμετέχει ο Νίκος Ζαχαριάδης.

Γενάρης 1934

Στις 21 Γενάρη δημοσιεύτηκε η απόφαση της 6ης Ολομέλειας της ΚΕ του ΚΚΕ βάσει της οποίας η Ελλάδα χαρακτηρίζεται χώρα μέσου επίπεδου ανάπτυξης με φεουδαρχικά κατάλοιπα και εξαρτημένη από το ξένο κεφάλαιο. Η επικείμενη επανάσταση «θα έχει αστικοδημοκρατικό χαρακτήρα με τάσεις γρήγορης μετατροπής σε προλεταριακή επανάσταση». Στην 6η Ολομέλεια εκλέχθηκε γραμματέας της ΚΕ του ΚΚΕ ο Νίκος Ζαχαριάδης.

Γ. Σιάντος
(αριστερά),
Ν. Ζαχαριάδης
(δεξιά). Οι δύο
γραμματείς
του ΚΚΕ
την κρίσιμη
δεκαετία

Οκτώβριος 1940

Στις 31 Οκτώβρη, λίγες μέρες μετά την ιταλική επίθεση στην Ελλάδα, δημοσιεύτηκε το ανοικτό γράμμα του Ζαχαριάδη προς το λαό της Ελλάδας που καλούσε στον εθνικοαπελευθερωτικό αγώνα ενάντια στο φασισμό του Μουσολίνι.

Σεπτέμβριος 1941

Στις 27 Σεπτεμβρίου ιδρύθηκε το ΕΑΜ αφού είχε ιδρυθεί τον Ιούλη η ίδρυση του Εργατικού ΕΑΜ. Στην ίδρυσή του συμμετείχαν εκτός από το ΚΚΕ και τρία μικρά αριστερά κόμματα. Το ΚΚΕ πρωταγωνίστησε στον εθνικοαπελευθερωτικό, αντιφασιστικό αγώνα ενάντια στην τριπλή κατοχή μέχρι την απελευθέρωση της Ελλάδας τον Οκτώβρη του 1944.

Φλεβάρης 1942

Μετά από απόφαση του ΕΑΜ, ιδρύθηκε στις 16 Φλεβάρη ο ΕΛΑΣ. Η ένοπλη πάλη θα κλιμακωνόταν μέχρι την απελευθέρωση της χώρας από τις δυνάμεις κατοχής.

Μάιος 1944

Στις 20 Μάη υπογράφηκε το Σύμφωνο του Λιβάνου από το ΕΑΜ, το ΚΚΕ, την

κυβέρνηση του Καΐρου και τα αστικά κόμματα. Βάσει της συμφωνίας όλες οι παραπάνω δυνάμεις αναγνώριζαν την «Κυβέρνηση Εθνικής Ενώσεως» υπό τον Γεώργιο Παπανδρέου.

Δεκέμβρης 1944

Μετά το χτύπημα της συγκέντρωσης της 3ης Δεκέμβρη από την Αστυνομία (με αποτέλεσμα δεκάδες νεκρούς και τραυματίες διαδηλωτές), από την επόμενη μέρα άρχισε η «μάχη της Αθήνας» ανάμεσα στον ΕΛΑΣ από τη μία και στις ελληνικές δυνάμεις της αντίδρασης και βρετανικό στρατό και αεροπορία από την άλλη. Μετά από μάχες ενός μηνός με χιλιάδες νεκρούς ο ΕΛΑΣ αποσύρθηκε από την Αθήνα.

Φλεβάρης 1945

Στις 12 Φλεβάρη το ΕΑΜ και το ΚΚΕ, στη συμφωνία της Βάρκιζας με την κυβέρνηση, υπέγραψαν τον αφοπλισμό του ΕΛΑΣ. Ο πρωτοκαπετάνιος του ΕΛΑΣ Άρης Βελουχιώτης, που δεν παράδωσε τα όπλα, σκοτώθηκε, περικυκλωμένος από κυβερνητικές δυνάμεις, αποκηρυγμένος από το ΚΚΕ, στις 15 Ιούνη της ίδιας χρονιάς.

Μάρτιος 1946

Στις 31 Μαρτίου το ΚΚΕ, το ΕΑΜ αλλά και κεντρώες δυνάμεις απείχαν από τις εκλογές βίας και νοθείας, ενώ την ίδια μέρα επιτέθηκαν αντάρτες στο Λιτόχωρο Πιερίας ενάντια σε παραστρατιωτικούς και χωροφύλακες. Ο ακήρυκτος μέχρι τότε εμφύλιος θα κλιμακωνόταν μήνα με το μήνα.

Αύγουστος 1949

Στις 28-31 Αυγούστου ο βασικός όγκος των δυνάμεων του Δημοκρατικού Στρατού Ελλάδας (ΔΣΕ) υποχώρησε σε εδάφη της τότε Λαϊκής Δημοκρατίας Αλβανίας. Ο εμφύλιος τέλειωσε με ήττα του λαϊκού κινήματος.

Αύγουστος 1951

Στις 3 Αυγούστου ιδρύθηκε με πρωτοβουλία του, παράνομου τότε, ΚΚΕ η ΕΔΑ (Ενιαία Δημοκρατική Αριστερά) με συμμετοχή και άλλων αριστερών κομμάτων, ως νόμιμη έκφραση της Αριστεράς στην μετεμφυλιακή Ελλάδα. Πρόεδρος της ήταν ο Γιάννης Πασαλίδης. Παρά το καθεστώς τρομοκρατίας (ο Νίκος Μπελογιάννης εκτελέστηκε το 1952 και ο Νίκος Πλουμπίδης το 1954) η ΕΔΑ γρήγορα μαζικοποιήθηκε και στις εκλογές του 1958 με ποσοστό περίπου 25% αναδείχθηκε αξιωματική αντιπολίτευση.

Μάρτιος 1956

Στις 11-12 Μαρτίου συγκλήθηκε η 6η Πλατιά Ολομέλεια της ΚΕ του ΚΚΕ στη Ρουμανία, μετά από πρόταση και συμμετοχή Διεθνούς Επιτροπής από έξι ΚΚ της ανατολικής Ευρώπης, όπου καθαιρέθηκε ο Νίκος Ζαχαριάδης. Λίγο μετά

ανέλαβε γραμματέας του ΚΚΕ ο Κώστας Κολιγιάννης μέχρι το 1972.

Οκτώβριος 1964

Εκδόθηκε το μαοϊκής κατεύθυνσης περιοδικό *Αναγέννηση* (εκδιδόταν μέχρι το πραξικόπημα του 1967). Την ίδια χρονιά δημιουργήθηκε η Οργάνωση Μαρξιστών Λενινιστών Ελλάδας, εκφραστής στην Ελλάδα του παγκόσμιου αυτού ρεύματος.

Φλεβάρης 1968

Στη 12η Ολομέλεια της ΚΕ του ΚΚΕ που συγκλήθηκε στη Βουδαπέστη (5-15 Φλεβάρη) καθαιρέθηκαν τα τρία από τα επτά μέλη του ΠΓ της ΚΕ. Οι καθαιρεθέντες και γενικά οι διαφωνούντες με την ηγεσία του ΚΚΕ συγκρότησαν το ΚΚΕ Εσωτερικού που αποτέλεσε την ευρωκομμουνιστική εκδοχή στην ελληνικά Αριστερά. Το Σεπτέμβριο ιδρύθηκε με απόφαση του ΚΚΕ η ΚΝΕ.

10ο Συνέδριο
ΚΚΕ, το πρώτο
στην Ελλάδα
έπειτα από
μακρά
παρανομία

Σεπτέμβριος 1974

Στις 23 Σεπτέμβρη, μετά την πτώση της χούντας καταργήθηκε από την κυβέρνηση Καραμανλή ο εμφυλιακός νόμος 509 και νομιμοποιήθηκαν το ΚΚΕ (παράνομο από το 1947) καθώς και άλλες οργανώσεις και κόμματα της επαναστατικής και κομμουνιστικής Αριστεράς.

Δεκέμβριος 1982

Το 11ο Συνέδριο του ΚΚΕ (14-19 Δεκέμβρη) καθόρισε την πολιτική του κόμματος απέναντι στην πρώτη κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ (18 Οκτώβρη 1981). Ως τακτικός στόχος ορίστηκε η «πραγματική αλλαγή» με πυλώνες «εθνική ανεξαρτησία», «οικονομική ανάπτυξη προς όφελος του λαού» και «εκδημοκρατισμό της κοινωνικής και πολιτικής ζωής του τόπου». Όργανο γι' αυτό τον στόχο θα ήταν η «κυβέρνηση της πραγματικής αλλαγής» με στήριξη ή συμμετοχή του ΚΚΕ.

Φλεβάρης 1989

Στις 3 Φλεβάρη ιδρύθηκε ο Συνασπισμός της Αριστεράς και της Προόδου (ΣΥΝ) με συμμετοχή του ΚΚΕ, της Ελληνικής Αριστεράς (ΕΑΡ, μετεξέλιξη του ΚΚΕ Εσωτερικού) και άλλων οργανώσεων. Είχε

προηγηθεί το «κοινό πόρισμα» ΚΚΕ-ΕΑΡ που είχε ήδη απεμπολήσει, μεταξύ άλλων, την έξοδο από την ΕΟΚ.

Σεπτέμβριος 1989

Στις 21 Σεπτέμβρη η ΚΕ του ΚΚΕ καθαίρεσε το ΚΣ της ΚΝΕ με γραμματέα το Γιώργο Γράψα. Η ΚΝΕ αυτονομήθηκε από το ΚΚΕ. Είχε προηγηθεί η συμμετοχή του ΣΥΝ (με το ΚΚΕ μέσα) στην κυβέρνηση Τζαννετάκη μαζί με τη ΝΔ από την 1η Ιουλίου και η δημόσια διαφοροποίηση του βουλευτή και μέλους της ΚΕ του ΚΚΕ Κώστα Κάππου, καθώς και άλλων μελών της ΚΕ. Μετά τις παραιτήσεις 15 μελών της ΚΕ, την ανεξαρτητοποίηση του ευρωβουλευτή Δημήτρη Δεσύλλα, μαζί με την ΚΝΕ ιδρύθηκε το Γενάρη του 1990 το Νέο Αριστερό Ρεύμα.

Φλεβάρης 1991

Στο 13ο Συνέδριο του ΚΚΕ μειοψήφησαν οι τάσεις διάλυσής του μέσα στο ΣΥΝ. Το ΚΚΕ αποχώρησε από τον ΣΥΝ και 39 μέλη της ΚΕ και 5 βουλευτές αποχώρησαν από το ΚΚΕ και έμειναν στον ΣΥΝ. Το ΚΚΕ διαχωρίστηκε έτσι από τις δυνάμεις, που μετεξελίχθηκαν στον σημερινό ΣΥΡΙΖΑ, συνεχίζοντας τη δική του αυτοτελή κομματική πορεία. **Τ**